

De Nederlandse medische zorg

In Nederland geven we relatief veel geld uit aan de zorg: volgens het CBS ongeveer 14% van het bruto binnenlands product. De eigen betalingen (kosten die niet door collectieve voorzieningen worden gedekt) zijn in vergelijking met de meeste andere westerse landen echter laag. Tel daarbij op dat de medische zorg door onder meer vergrijzing, bevolkingsgroei en technologische vooruitgang steeds groter zal worden, en er ontstaat een complex vraagstuk: hoe houden we de gezondheidszorg straks betaalbaar en voor iedereen toegankelijk? Verandering is onvermijdelijk en de gezondheidszorg zal moeten meebewegen.

Verwachtingen in de medische zorg

Omzet en winst

Zorgondernemingen zijn relatief voorzichtig voor de komende twaalf maanden. Wat betreft de omzet gaan zij uit van een stijging van gemiddeld 3,3%, ten opzichte van 7,2% voor het Nederlandse bedrijfsleven. De winstontwikkeling blijft enigszins achter met een verwachte groei van 1,9% (versus +6,4% voor het mkb).

Kosten

Tot en met 2012 nam de werkgelegenheid in de zorgsector elk jaar toe, maar sindsdien is sprake van een krimp. In sommige deelbranches neemt de werkgelegenheid al vanaf 2011 af, door maatregelen van de overheid om de kosten te drukken, aldus het UWV. Terwijl de werkgelegenheid in de sector als geheel krimpt, is die in de huisartsenzorg juist gegroeid (AZW Actueel van Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn).

De banenkrimp voor de sector zet naar verwachting nog tot 2017 door. Vanaf 2017 rekent het UWV op een toename van 2% tot

aan 2020. Desondanks zijn de loonkosten in de zorg de laatste jaren gestegen. Personeelskosten vormen verreweg de grootste kostenpost in de branche. De komende twaalf maanden verwachten ondernemers een verdere stijging van deze kosten met 3,4%.

Verder verwachten zorgondernemers dat de inkoopwaarde met 2,1% zal stijgen. Dit is ongeveer in lijn met de verwachting voor het mkb als geheel (+2,5%).

Kansen en bedreigingen

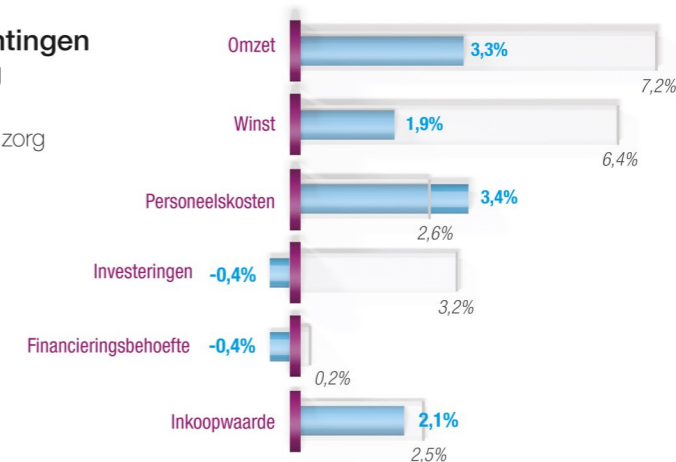
Ondernemers in de zorg zien vooral mogelijkheden in efficiënt werken (genoemd door 47,4% van de respondenten), bijvoorbeeld door het gebruik van technologische hulpmiddelen. Verder bieden economische en marktontwikkelingen (beide 31,6%) kansen.

De belangrijkste bedreigingen zijn overheidsmaatregelen (45,9%) en het aanbod van gekwalificeerd personeel (43,2%). De overheid is van grote invloed op de branche. Ziekenhuizen hebben het aantal bezoeken bijvoorbeeld zien dalen onder meer door de hogere eigen bijdrage ten gunste van de eerstelijnszorg. Ook de bezuinigingen op de

Financiële verwachtingen van medische zorg

(komende 12 maanden)

- Percentage medische zorg
- Mkb-gemiddelde

thuiszorg leiden tot vraagtuitval en andere vergoedingen verdwijnen uit het basispakket. In de komende jaren zal daarnaast het effect van vergrijzing onder het zorgpersoneel merkbaar worden. Daarbij heeft Nederland in vergelijking met veel andere Europese landen weinig medisch specialisten per hoofd van de bevolking.

KPI's

De omzet per fte is in de medische zorg de belangrijkste kritische succesfactor: 67,6% van de ondernemers geeft aan dit als een zwaarwegende KPI te zien. Voor 62,2% is het totale aantal gewerkte uren de belangrijkste stuurinformatie.

Gezondheid en financiering

Kredietwaardigheid

Ondanks de economische groei is het aantal faillissementen in de zorg in de eerste helft van 2016 toegenomen, aldus het Economisch Bureau van ING. In de zorg waren het vooral bedrijven in de thuiszorg die onderuit gingen. Dit hangt samen met de nasleep van hervormingen en bezuinigingen.

Uit de analyse van SRA-BIZ blijkt dat de kans dat een zorgondernemer in financiële problemen komt 6% bedraagt. Dit betekent dat zorgbedrijven in 2015 nog over onzekerheden beschikten om aan alle financiële verplichtingen te voldoen, echter: de PD-rating is in 2015 wel met 48% verbeterd.

Het percentage ondernemingen dat aan al haar financiële verplichtingen kan voldoen (PD-rating <1%) is gestegen van 81,4% in 2014 naar 87,2% in 2015. Dat is ver boven het mkb-gemiddelde van 75,7%.

Investerings

Het investeringssaldo (de investeringen in vaste activa minus het desinvesteringssaldo) is in 2015 behoorlijk gedaald ten opzichte van het jaar ervoor. Ten opzichte van de omzet daalde het investeringssaldo in de zorg van 10% in 2014 naar 1% vorig jaar. Ter vergelijking: voor het mkb als geheel was dit 17% in 2014 en 9% in 2015.

Zorgondernemers verwachten een lichte daling van de investeringen: -0,4%. Hiermee blijft de branche sterk achter bij de verwachtingen voor het mkb: +3,2%.

Financiering

De financieringsbehoefte ligt in lijn met de investeringsverwachting. Uit onze analyse blijkt dat zorgondernemers in de komende maanden waarschijnlijk iets minder vaak een beroep zullen doen op externe financiering (-0,4%). Ter vergelijking: voor het mkb is dit +0,2%.